

РЕПУБЛИКА СРПСКА ОПШТИНА ЛОПАРЕ

План интегритета Општине Лопаре

2017-2018. године

Овај пројекат имплементира Transparency International у Босни и Херцеговини уз финансијску подршку амбасаде Краљевине Холандије у Босни и Херцеговини.

УВОД.....	3
1. ОПИС ПРОЦЕСА ПРИПРЕМЕ И ДОНОШЕЊА ПЛАНА ИНТЕГРИТЕТА.....	6
2. АНАЛИЗА СТАЊА.....	8
2.1. Законске основе	8
2.2. Анализа ризика радних мјеста.....	8
2.3. Упитник за самопроцјену ризика.....	14
2.4. Интервјусање.....	14
2.5. Сажетак кључних ризика за угрожавање интегритет.....	15
3. МЈЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ИНТЕГРИТЕТА.....	17
4. АКЦИОНИ ПЛАН/ПЛАН ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ.....	18

УВОД

У јавној администрацији на локалном нивоу, корупција може да има посебно деструктивне и опасне последице. Појава корупције смањује и онако оскудне ресурсе неопходне за функционисање јединица локалне самоуправе, те последично доводи до смањења квалитета, једнаке доступности и дјелотворности услуга које јединице локалне самоуправе пружају грађанима, привреди и другим заинтересованим странама. Корупција у јавним институцијама с једне стране смањује обим, а с друге стране повећава трошкове услуга. Не треба посебно наглашавати да појава корупције озбиљно нарушава повјерење јавности у читав систем и обесхрабрује грађане и привреду да плаћају своје обавезе према локалном буџету, што може на крају да угрози и читав систем и његово несметано функционисање.

Корупцију можемо дефинисати као стицање личне добити на основу злоупотребе јавне функције и положаја. Генерално, она зависи од неколико фактора као што су корист која се прибавља кроз саму корупцију, цијена која се плаћа за услугу која је предмет корупције, вјероватноћа детекције једне коруптивне трансакције или догађаја, те величина казне која следује странама у коруптивној трансакцији или догађају. У сваком јавном послу гдје појединац врши одређену јавну функцију постоји могућност да се појави корупција ако се за то створе одређене претпоставке.

Сектор јавне управе се одликује одређеним карактеристикама које га чине посебно рањивим на појаве корупције. Тако се корупција може појавити код издавања разних увјерења или преписа, или се урушавање интегритета може десити код примјене разних прописа у области стамбено-комуналних дјелатности. Чак и сам системски закон који регулише област управног поступка може да иницира корупцију јер се законом дефинисани рокови у једном случају могу користити на један начин а у другом случају на други начин. Тако се дешава урушавање интегритета код случајева у којима се одређена услуга испоручује за 30 дана, док се у другом случају то ради много брже тј. рецимо за 10 дана услед присутности неформалног плаћања за „убрзање“ поступка. Генерално, сви послови које обављају локални службеници су у већој или мањој мјери подложни ризицима у погледу могућности појаве корупције. Број услуга које се пружају и послова које обављају локални службеници није познат нити га је лако утврдити.

Овакве околности гдје, такорећи, влада монопол у пружању одређених услуга, у комбинацији са дискреционим овлашћењима у доношењу одлука о условима под којима ће се те услуге обављати, погодују стварању фактора ризика који могу водити коруптивним праксама. Повлашћен положај у односу на кориснике, широка дискреција у доношењу одлука која није праћена контролним механизмима нити одговорности за донесене одлуке неизбјежно доводе до прилика за коруптивно понашање гдје поједници користе прилике да остваре корист за себе која је несразмјерно већа и привлачнија од могућих штетних последица таквог понашања.

Интегритет је појам који људи доживљавају на различите начине. Ријеч „интегритет“ долази од латинске ријечи (лат. *Integritas*) и значи цјелину, усаглашеност, неизокренутост, недјелјивост, постојаност, искреност, чистоћу душе, јединство. Ово је појам супротан осјећају појединих друштвених слојева подложних моралној изопачености, подмитљивости и корупцији. Интегритет, такође, подразумејева и начин понашања или рада неке особе или институције у одражавању поштеног, усклађеног, савјесног, непристраног, транспарентног и квалитетног. Штавише, важно је да медији или друштво доживљавају ове особе или институције као субјекте који одају дојам поштења, дјелују у складу с формално прихваћеним моралним стандардима и

правилима те да, генерално, послују с високим нивоом интегритета. Појединци се с интегритетом носе етички јер дјелују у складу са својим моралним увјерењима која им говоре шта је добро, а не због тога што постоје подстицаји из вањског окружења или различити притисци. Из тог разлога интегритет се може дефинисати као склоност према одупирању искушењима, злоупотреби права и овлашћења која произлазе из одређеног положаја или као отпор према корупцији на индивидуалном, организацијском и институционалном нивоу. Сходно томе, интегритет подразумијева оне квалитете личности које, као друштвена конструкција представљају најбољу противтежу девијацији личности и неетичком понашању. То је најпожељнија особина једне организације или појединца, а указује на поштовање правила и норми које управљају подручјем њиховог дјеловања. Етика је филозофска дисциплина која испитује заснованост и извор морала, основне критеријуме за вредновање људских поступака као и опште циљеве и смисао моралних хтијења и дјеловања. Проблематско испитивање филозофских претпоставки и критеријума моралних норми, њихову друштвену и идејну осигураност те упитност о томе шта је морал уопште, дефинише етика. Морал, односно оно што називамо моралним вредновањем, често је, у ствари, само степен усклађености општих норми с посебним поступцима у животу појединца и дјеловању заједнице.

План интегритета представља резултат самопроцјене подложности институције на коруптивно дјеловање и неправилности. Његов генерални циљ се огледа у повећању транспарентности и јавности рада, а тиме и јачању повјерења грађана у рад јединица локалне самоуправе.

Супротстављање корупцији је један од највећих изазова јавне управе, укључујући и јединице локалне самоуправе, те се корупција спречава кроз примјену превентивних и репресивних мјера. Превенцијом се спречава настанак коруптивних појава, а репресивне мјере се примјењују онда када је корупција наступила и када су се њене посљедице испољиле. Један од најзначајнијих начина за смањење обима корупције јесте откривање и отклањање узрока, односно ризика за настанак и развој корупције, и то не само корупције као давања и примања мита, већ и свих етичких и професионално неприхватљивих поступака путем планирања и спровођења планова интегритета односно антикорупционих стратегија. Генерално, планови интегритета јединица локалне самоуправе представљају планове управљања ризицима (укључујући дефинисање слабих тачака у раду и утврђивање механизма за отклањање утврђених неправилности) те се манифестују као одређени стратешки алати за побољшања интегритета. Неријетко се називају и стратешки антикорупциони планови јер се заснивају на моделу на којем се планирају и доносе други видови стратешких планова.

Треба напоменути да су специфичности система локалне самоуправе јако битне за одређивање Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (АПИК) у вези с избором модалитета увођења планова интегритета на локалном нивоу у БиХ. Још је и ранија Стратегија за борбу против корупције (2009–2014) предвиђала да „свако министарство и друге јавне институције на свим нивоима власти у БиХ треба да припреме властите антикорупционе акционе планове, односно планове интегритета.“ Многи међународни пројекти који су имали разне програмске циљеве пропали су услед недовољне посвећености. Треба истаћи значај постојања ентитетских удружења општина и градова као главних представничких организација Јединица локалне самоуправе (ЈЛС) из оба ентитета. Оне чине кључни кохезивни фактор за увођење новина, као што су припрема планова интегритета односно антикорупционих планова, у редовне послове локалних администрација на цијелој територији Босне и Херцеговине.

Пројекат Јачање интегритета у локалним самоуправама (SILG) почео је 15.10.2015. године са циљем унапређења транспарентности и одговорности у раду јединица локалне самоуправе, те побољшање владавине права директно кроз изградњу капацитета локалне самоуправе за сузбијање корупције. Подразумијевао је између осталог и обуку за припрему планова интегритета у форми стандардизованог програма обуке за запослене и практичаре јединица локалне самоуправе. Иако је учешће у овом пројекту изискивало додатне обавезе и енергију запосленика локалне администрације, општина Лопаре препознала је корист не само у форми изградње и јачања сопственог интегритета и превентивног дјеловања на корупцију, него индиректно и у промјени свијести корисника услуга, односно грађана, привреде и других заинтересованих страна, који такође морају дати допринос са своје стране кроз одбијање учествовања или затварања очију пред кроупцијом.

1. ОПИС ПРОЦЕСА ПРИПРЕМЕ И ДОНОШЕЊА ПЛАНА ИНТЕГРИТЕТА

Прва значајна активност у оквиру пројекта „Јачање интегритета локалних самоуправа-SILG“ је реализована 3. фебруара 2015. године, свечаним потписивањем „Меморандума о сарадњи“ између Transparency International БиН (ТИБИХ), те Савеза општина и градова Републике Српске (СОГРС) и Савеза општина и градова Федерације БиХ (СОГФБИХ). Овим чином је отпочела прва фаза на реализацији пројекта, који за циљ има унапређење транспарентности и одговорности у раду јединица локалних самоуправа, те побољшање владавине права директно кроз изградњу капацитета локалне самоуправе за сузбијање корупције. Пројекат се реализује у сарадњи са Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ, а финансиран је од стране амбасаде Краљевине Холандије у БиХ.

Према предвиђеним пројектним активностима, услиједило је организовање тренинга на који су позвани представници: СОГФБИХ и СОГРС, организација цивилног друштва у БиХ, те тренери који су по креирању приручника „Увођење планова интегритета на локалном нивоу“ ангажовани на подршци у припреми планова интегритета у општинама које су обухваћене пројектом. Услиједило је расписивање позива заинтересованости за учешће у пројекту, који је прослијеђен на адресе свих општина и градова у Босни и Херцеговини, након кога је направљена селекција од 20 општина. Изабране општине су подијељене у 5 географских цјелина (кластера), са по 4 општине у свакој од тих 5 цјелина.

Према генералном методолошком обрасцу, план интегритета је припреман на основу провођења активности у неколико фаза:

- Припремна фаза,
- Фаза процјене ризика нарушавања интегритета,
- Фаза одређивања приоритета, на основу идентификованих мјера за минимизирање ризика,
- Фаза израде акционог плана и плана имплементације.

У оквиру припремне фазе, начелник општине Лопаре је донио одлуку о изради и спровођењу плана интегритета, на шта указује и Меморандум потписан од стране општине са организацијом за борбу против корупције Transparency International БиН. Након одлуке о изради плана интегритета кроз пројекат „Јачање интегритета у локалним самоуправама (СИЛГ)“, именован је координатор и тим за припрему плана интегритета у следећем саставу:

- Жељко Керовић, координатор тима
- Цвицо Рикић, члан тима
- Љиљана Савић Керовић, члан тима
- Тања Марковић, члан тима и
- Мирослава Савић члан тима.

Треба напоменути да је тим креиран према методолошким смјерницама у оквиру Приручника за увођење планова интегритета на локалном нивоу, који је припремљен у оквиру пројекта СИЛГ. Истовремено, наведени приручник је дефинисао и рад на изради плана интегритета путем модуларног приступа и његову припрему у оквиру кластера са још 3 јединице локалне самоуправе (Пелагићево, Сребреник и Живинице).

Први и други модул обуке су били усмјерени на упознавање руководства и запослених односно чланова тимова за припрему планова интегритета у оквиру наведеног кластера општина са самим пројектом СИЛГ те његовим циљевима и очекиваним резултатима. Истовремено, на ова два модула која су одржана у Лопарама и Живиницама су појашњене основе и процес доношења плана интегритета, те су дефинисани основни

кораци у припреми плана интегритета. Након другог модула, координатор и тим су добили задатак да прикупе и анализирају све законске и подзаконске акте који се примјењују у раду локалне управе, те прикупе описе послове за сва радна мјеста која су систематизована у оквиру интерног правилника о организацији и систематизацији радних мјеста. У периоду између другог и трећег модула је одржано четири састанка тима за припрему плана интегритета с циљем припреме подлога за учешће на следећој радионици.

Фаза процјене ризика нарушавања интегритета је отпочела са реализацијом радионице на којој су представљене основе идентификације постојећих осјетљивих активности и подручја, као и постојећих превентивних мјера које се користе за спречавање појаве корупције. Трећи модул односно трећа радионица кластера општина је одржана 07.12.2015. године у Пелагићеву и на њој је настављена даља разрада методолошких смјерница у вези са припремом планова интегритета са фокусом на аспект ризика у вези са вршењем послова у локалној управи. На овој радионици су представљене и основне анализе које су касније проведене у оквиру припреме самог плана интегритета (упитник за процјену изложености ризицима у оквиру локалне управе, те анализа степена изложености за сва радна мјеста). Први нацрт проведених анализа је припремљен и представљен на четвртој радионици која је одржана 03.03. 2016. године у Сребренику. На овој радионици идентификовани су и најважнији ризици потенцијалног нарушавања интегритета у општини Лопаре, те су утврђене основе за провођење додатне анализе кроз интервју са кључним лидерима, уважавајући мишљења у вези провјере налаза претходних анализа и разјашњења аспеката који нису били јасно дефинисани кроз претходно проведене анализе.

Фаза одређивања приоритета, на основу идентификованих мјера за минимизирање ризика, је отпочела са реализацијом петог модула у општини Живинице, која је одржана 03.06.2016. године, на којој су идентификоване најважније мјере за минимизирање претходно утврђених ризика нарушавања интегритета, те дефинисана обавеза њихове приоритизације на основу неког од алата за приоритизацију („IF THEN анализе“ или идентификације „почетних успјеха“). С тим у вези је дефинисана и обавеза припреме акционог плана на бази идентификованих и приоритизованих мјера од стране општинске управе. Уједно, на наведеној радионици је представљен и оквир будуће форме плана интегритета општине Лопаре, заснован на смјерницама Приручника за увођење планова интегритета на локалном нивоу и појединим прописаним аспектима Модела плана интегритета утврђеног од стране Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције.

Може се рећи да је фаза израде акционог плана и плана имплементације започела са израдом првог нацрта плана интегритета. Први нацрт плана интегритета општине Лопаре је представљен на заједничкој радионици у Пелагићеву, одржаном 18.07. 2016. године. Током радионице су идентификоване и области за даљу дораду и финализацију плана интегритета на основу међусобних коментара у оквиру самог кластера општина. Истовремено, дефинисан је финални формат плана интегритета који је накнадно финализиран и који се као такав представља јавности.

Финална верзија плана интегритета је утврђена на радионици која је одржана овог документа и који су као такви усвојени од стране општинског начелника. Овако дефинисан план интегритета представља стратешки оквир за унапређење степена интегритета општинске управе у наредне три године.

2. АНАЛИЗА СТАЊА

2.1. Законске основе

Тим за припрему плана интегритета је цјеловитим приступом и систематским радом, користећи своја стручна знања, претходно искуство и познавање функционисања рада општинских служби, прво се упознао и процјенио опште стање и могућности за настанак и развој корупције, других облика незаконитог или неетичког поступања полазећи од свих области дјеловања општине. С тим у вези Радна група за израду планова интегритета је приликом почетне анализе и процјене изложености локалне самоуправе приступила прикупљању и анализи цјелокупне интерне и екстерне документације и других релевантних података који се односе на функционисање и рад општине. Радна група је прикупила све законе, правилнике, пословнике, одлуке, упутства, извјештаје, планове, основне финансијске и кадровске податке о општини, органиграм, процесограм и друге изворе сазнања релевантне за израду плана интегритета. Након прикупљања све потребне документације приступило се анализи релевантне законске и подзаконске регулативе која регулише рад општине, а посебно оне документације која регулише области, а која су према стручном знању и претходном искуству чланова радне групе, највише изложени ризицима за настанак корупције или нарушавања интегритета општине. Посебно се анализирала законска и подзаконска регулатива која се односи на следеће области:

- Управљање људским ресурсима,
- Начину пружања јавних услуга,
- Јавне набавке,
- Субвенције и друга новчана давања,
- Управљање имовином,
- Инспекцијски послове,
- Послови издавања одобрења и дозвола,
- Рад предузећа/организација/институција које су у надлежности општине.

Листа прикупљене и анализирани законске и подзаконске регулативе која се користи у цјелокупном функционисању општине се налази у прилогу плана интегритета.

2.2. Анализа ризика радних мјеста

Како би процијенила изложеност радних мјеста коруптивним радњама, радна група за израду Плана интегритета општине Лопаре приступила је процесу анализе изложености ризику од неправилности и корупције свих радних мјеста у односу на опис посла, узимајући у обзир важећи Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

Анализа ризика радних мјеста извршена је у складу са методологијом која је подразумевала следеће кораке:

- Израда регистра ризика,
- Процјена и мјерење ризика,
- Предложене мјере.

У првом кораку, чланови Радне групе извршили су детаљну анализу сваког радног мјеста узимајући у обзир опис послова и надлежности, те на основу тога сачинили регистар свих ризика и узрок настанка ризика за свако радно мјесто.

У наредном кораку, чланови Радне групе анализирали су постојање системских мјера прописаних од стране јединице локалне самоуправе којима се настоје минимизирати ризични догађаји као и примјену тих мјера. Након тога, извршена је процјена и мјерење идентификованих ризика на начин да се за сваки од наведених ризика оцијењивала вјероватноћа његовог настанка и могући негативни утицај који би настанак ризика могао да има на интегритет јединица локалне самоуправе. Вјероватноћа и утицај оцијењивани су оцјенама од 1 до 3 гдје оцјена 1 подразумијева веома малу вјероватноћу настанка ризика или низак негативан утицај који сам настанак ризика може произвести док је оцјеном 3 означена висока вјероватноћа настанка ризика или велики негативан утицај који би настанак ризика могао да има. Укупна оцјена идентификованог ризика представља производ оцјене вјероватноће настанка ризика и оцјене утицаја који настанак ризика може имати на јединицу локалне самоуправе.

Последњи корак у анализи ризика радних мјеста била је идентификација могућих мјера којима би се минимизирала могућност настанка ризика или негативног утицаја који би могао да се деси са пјавом ризика.

Увидом у сачињену анализу ризика радних мјеста, Радна група за израду Плана интегритета општине Лопаре, као најризичнија радна мјеста предвиђена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста идентификовала је следећа радна мјеста:

Табела 1. Најризичнија радна мјеста општине Лопаре¹

РБ	Радна мјеста	Назив ризика	Фактор ризика	Оцјена ризика	Постојеће мјере
1.	Начелник одјељења за општу управу	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Поступање супротно одлукама, правилницима, ЗУП-у и другим законима и актима, недовољна транспарентност система одлучивања	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи
2.	Начелник одјељења за привреду и друштвене дјелатности	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Поступање супротно ЗУП-у и другим законима и актима, неадекватан систем комуникације	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи
3.	Начелник одјељења за финансије	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Поступање супротно Закону о рачуноводству, Закону о трезору, Закону о буџетском систему и сл., неадекватан систем комуникације, непостојање система интерне контроле	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи, Закон о рачуноводству, Закон о трезору, Закон о буџетском систему

¹Детаљна анализу свих радних мјеста предвиђених Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста општине Лопаре представљена је у Анексу V овог Плана интегритета

РБ	Радна мјеста	Назив ризика	Фактор ризика	Оцјена ризика	Постојеће мјере
4.	Начелник одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непридржавање Закона о локалној самоуправи, ЗУП-а, Закона о комуналним дјелатностима,	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи, Закон о комуналним дјелатностима
5.	Шеф одсјека за инспекцијске послове- тржишни инспектор	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непридржавање ЗУП-а, Закона о тржишној инспекцији, Закона о занатско-предузетничкој дјелатности, и сл.	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи, Закон о инспекцији, Закон о занатско-предузетничкој дјелатности
6.	Пољопривредни инспектор и инспектор за храну	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непридржавање Закона о инспекцији, Закона о пољопривредном земљишту, Закона о сточарству, и сл.	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи, Закон о инспекцији, Закон о пољопривредном земљишту, Закон о сточарству
7.	Урбанистичко-грађевински инспектор	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непридржавање Закона о инспекцији, Закона о грађевинском уређењу, Закона о уређењу простора и грађења, и сл.	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи,

РБ	Радна мјеста	Назив ризика	Фактор ризика	Оцјена ризика	Постојеће мјере
8.	Еколошки инспектор	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непридржавање Закона о заштити животне средине, Закона о заштити ваздуха, и сл.	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи
9.	Виши стручни сарадник за послове јавних набавки	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непридржавање Закона о јавним набавкама, ЗУП-а	4	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи
10.	Комунални полицајац	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непридржавање ЗУП-а, Закона о комуналној полицији, Закона о комуналним дјелатностима, и сл.	6	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи
11.	Виши стручни сарадник за инвалидску заштиту-координатор у одсјеку	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непоштовање Закона о борачко-инвалидској заштити, ЗУП-а, и сл.	4	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи
12.	Шеф одсјека Центра за услуге грађанима и ссс за грађанска стања	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непоштовање ЗУП-а, Закона о локалној самоуправи, и сл.	4	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи

РБ	Радна мјеста	Назив ризика	Фактор ризика	Оцјена ризика	Постојеће мјере
13.	Самостални стручни сарадник за предузетништво	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непоштовање ЗУП-а, Закона о локалној самоуправи, Закона о занатско- предузетничкој дјелатности, и сл.	4	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи
14.	Стручни сарадник за грађење, урбанистичко-планску документацију и контролу инвестиц.-техн. документације	Прекорачење датих овлаштења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона	Непоштовање ЗУП-а, Закона о локалној самоуправи, Закона о грађењу, и сл.	4	Општинске одлуке, правилници, Статут општине, ЗУП, Закон о локалној самоуправи

Увидом у налазе до којих се дошло, Радна група је закључила да су као најризичнија идентификована руководећа радна мјеста. Такође је констатовано да не постоје мјере усмјерене на превенцију настанка ризичних догађаја карактеристичних за идентификована радна мјеста.

2.3. Упитник за самопроцјену ризика

У оквиру фазе процјене ризика нарушавања интегритета проведено је анкетање запослених с циљем идентификације постојећих осјетљивих активности и подручја, као и постојећих превентивних мјера које се користе за спречавање појаве корупције у оквиру рада локалне администрације. Упитник је био заснован на самопроцјени постојеће примјене закона и интерних правила и процедура који се односе на осјетљиве активности и подручја рада са којим се суочавају запослени у раду локалне администрације, оцјени начина запошљавања, унапређивања, механизма одговорности, те едукација запослених у локалној управи. Упитник за самопроцјену ризика је дефинисан у склопу пројекта „Јачање интегритета у локланим самоуправама (СИЛГ)“ док се његова форма упитник може видјети у Анексу III.

Координатор и тим за припрему плана интегритета су имали задатак да изврше анкетање у складу са смјерницама из методолошког Приручника, односно на проведу анкетање између 30-50% запослених у општинској администрацији у циљу идентификације што критичнијих области у оквиру којих може доћи до “нарушавања интегритета” и појаве “коруптивних пракси”. Анкетање је проведено у током дванаестог мјесеца 2015. године уз сагласност општинског начелника. Имајући у виду број запослених (71), подијељено је 29 анкетних листића у све организационе дијелове општинске администрације уз остављање рока од седам дана. Враћено је укупно 26 попуњених листића. Нису забиљежени значајнији проблеми у провођењу анкетања. Треба напоменути да је анкетање било анонимно уз једину идентификацију организационог дијела из којег анкетирани долази.

Након што су прикупљени сви попуњени анкетни листићи, приступило се њиховој даљој обради и анализи одговора који су генерисали одређене елементе за даљи рад на идентификацији ризика нарушавања интегритета и (не)постојећих мјера за њихово минимизирање. У наставку су сумирани најважнији налази проведене анализе:

Из одговора запослених на питање број 1. – Да ли обављате активности ризичне подложне коруптивном дјеловању?- 73% је одговорило са „Не“, а 27% са „Да“, нагласивши да се то односи на уопштено посматрање процеса који се дешавају у општинској управи, а не конкретно на дато лице или његово радно мјесто.

2.4. Интервјуисање

Као комплементарни инструмент проведеног самопроцјењивања путем анкете, те процјене ризика за радна мјеста, проведено је интервјуисање неколико особа у оквиру локалне администрације. Циљ интервјусања је била провјера налаза претходних анализа и разјашњења аспеката који нису били јасно дефинисани кроз претходно проведене анализе.

Само интервјуисање је дефинисано у склопу пројекта „Јачање интегритета у локланим самоуправама (СИЛГ)“, те је проведено од стране координатора и тима за припрему плана са смјерницама које су добијене у оквиру Пројекта. Интервјуисање је проведено у периоду од 02-03.04.2016. године. Током интервјуа су се настојали пронаћи одговори на сљедећа питања:

1. Да ли је ваш надређени углавном брзо и лако доступан за консултације?
2. Да ли контактирате са особама изван ваше управе у оквиру ваших пословних активности и да ли је ваш надређени упознат са тематиком и природом тих послова?
3. Да ли радите са повјерљивим информацијама?

4. Да ли постоје прописи/интерни акти који регулишу кршење интегритета од стране запослених?
5. Да ли спадасте у категорију руководног особља у оквиру ваше управе?
6. Да ли обављате активности ризичне подложне коруптивном дјеловању?

Ставови проведеног интервјуа, могу се сумирати на како слиједи:

На прво питање сви испитаници су одговорили позитивно из чега се може закључити да постоји добра комуникација између запослених и њихових надређених.

Такође, на друго питање сви испитаници су одговорили потврдно. Из одговора на ово питање видљиво је да се надређени редовно информишу о свим активностима и контактима запослених.

Из одговора на треће питање јасно је да дио запослених ради са повјерљивим информацијама, али и да један дио њих ради са информацијама доступним јавности.

На четврто питање сви испитаници одговорили су позитивно.

Из одговора на пето питање видљиво је да су интервјуисани испитаници који дијелом спадају у руководно особље, а дијелом и они који то нису.

Већина интервјуисаних сматра да не обављају активности ризичне коруптивном дјеловању. Према подацима добијеним из интервјуа једино је указано да су инспекцијски послови подложни коруптивном дјеловању.

2.5. Сажетак кључних ризика за угрожавање интегритета

РБ	Идентификован ризик нарушавања интегритета	Радно мјесто / Процес	Кратак опис ризика из фактора ризика
1	Прекорачење датих овлашћења, злоупотреба службеног положаја, примање недозвољених поклона, неадекватно планирање послова везаних за управљање људским ресурсима	Руководиоци организационих јединица- Начелници одјељења и шефови одсјека	Поступање супротно ЗУП-у, другим законима, одлукама, правилницима и и актима, дискреционо право одлучивања, непостојање правилника о поклонима и награђивању запослених.
2	Послови из области одсјека за инспекцијске послове	Службеници одсјека за инспекцијске послове, комунална полиција	Непридржавање ЗУП-а, Закона о инспекцији, Закона о занатско-предузетничкој дјелатности, Закона о пољопривреди, Закона о просторном уређењу, и других закона, правилника, одлука, Дискреционо право одлучивања, Субјективност приликом теренског увиђаја

РБ	Идентификован ризик нарушавања интегритета	Радно мјесто / Процес	Кратак опис ризика из фактора ризика
3	Учешће у изради тендерске документације	Виши стручни сарадник за послове јавних набавки	Давање предности појединим учесницима тендера, прилагођавање услова тендера појединим учесницима тендера
4	Оставривање права у области борачко-инвалидске заштите и грађанских стања	Виши стручни сарадник за инвалидску заштиту – координатор у одсјеку	Додјела права појединцима која им не припадају, Пропуштање рокова
5	Остваривање права корисника у дефинисаном временском периоду	Самостални стручни сарадник за предузетништво и пољопривреду	Губљење права на субвенције због прекорачења рокова
6	Субјективност приликом теренског увиђаја, неадекватна просторно-планска документација	Стручни сарадник за грађење, урбанистичко- планску документацију и контролу инвестиционо-техничке документације	Поступање супротно Закону о просторном уређењу и грађењу, Закону о просторном уређењу, и сл.

3. МЈЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ИНТЕГРИТЕТА

Радна група је након свеобухватне анализе и процјене свих ризика за нарушавање интегритета, као и идентификованих ризика који могу довести до нарушавања интегритета дефинисале мјере за сваки појединачни ризик. Мјере које су идентификоване од стране радне групе имају намјеру да у потпуности или уклоне или минимизирају сваки поједини идентификовани ризик за нарушавање интегритета. У прилогу се даје табеларни приказ свих идентификованих мјера са описом и ризиком на који се односи.

РБ	Мјера	Опис мјере	Ризик на који се односи
1.	Унапређење система интерних контрола	Доношење новог правилника о систему интерних контрола	P1, P2, P3, P4, P5, P6,
2.	Редовно извјештавање о резултатима спроведених интерних контрола	Провођење интерних контрола и објављивање резултата интерне контроле	P1, P2, P3, P4, P5, P6,
3.	Доношење правилника којима се регулишу, смањују или повећавају надлежности и овлашћење начелника одјелења, шефова одсјека	Увођење правила о награђивању, напредовању у служби, правилника о поклонима и др.	P1
4.	Доношење додатних интерних правилника којима би се ближе одредили права, дужности и обавезе запослених	Увођење додатних правила о правима, дужностима и обавезама запослених	P2, P3, P4, P5, P6,
5.	Унаприједити транспарентност рада свих општинских одјелења и одсјека	Израда водича за грађане	P1, P2, P3, P4, P5, P6,
6.	Стручно усавршавање запослених	Усавршавање запослених у оквиру њихових радних мјеста	P2, P3, P4, P5, P6,

4. АКЦИОНИ ПЛАН/ПЛАН ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Како би се идентификоване мјере за минимизирање ризика нарушавања интегритета истински провеле, дефинисан је акциони план са јасним активностима, задужењима и индикаторима остварења. Акциони план је припремљен за идентификоване мјере које ће се настојати имплементирати у периоду од 3 године, уз годишњу анализу његовог спровођења.

Мониторинг над спровођењем мјера за побољшање интегритета ће преузети одговорно лице за спровођење плана интегритета, а које ће именовати начелник општине и чија ће обавеза бити да извјештава начелника о резултатима спровођења, најмање једном годишње. Начелник општине ће редовно пратити спровођење плана интегритета и, заједно са одговорним лицем за спровођење плана интегритета, припремати показатеље имплементације Акционог плана са предложеним мјерама за унапређење интегритета. Одлука о доношењу новог плана интегритета ће се донијети по истеку трогодишњег периода важења Плана или по потреби уколико се оцијени да је интегритет локалне управе нарушен.

Акциони план

РБ	Основна мјера	Опис активности	Носиоци активност и (задужења)	Временски план	Процјена трошкова	Очекивани резултати	Потенцијални проблеми
1	Унапређење система интерних контрола	Доношење новог правилника о систему интерних контрола у складу са законима и др. актима, којима су регулисани послови и надлежности начелника одјељења, шефова одсјека и свих запослених	Начелник општине, начелници одјељења	Неограничено	Нема трошкова	Унапријеђено обављање послова општинских одјељења и одсјека	Отпор појединих начелника, шефова и/или запослених
2	Редовно извјештавање о резултатима спроведених интерних контрола	Редовно седмично одржавање колегија начелника одјељења са начелником општине	Начелник општине, начелници одјељења	Неограничено	Нема трошкова	Отклањање недостатака у обављању послова општинских одјељења	Отпор појединих начелника, шефова и/или запослених
3	Нови правилници везани за рад и овлашћења начелника одјељења и шефова одсјека	Формирање тима за израду правилника, Консултације о нацрту правилника, Усвајање и објављивање правилника	Начелник општине	6 мјесеци	Нема трошкова	Отклањање недостатака у обављању послова општинских начелника одјељења и шефова одсјека	Отпор начелника одјељења према увођењу нових правилника

РБ	Основна мјера	Опис активности	Носиоци активност и (задужења)	Временски план	Процена трошкова	Очекивани резултати	Потенцијални проблеми
4	Увођење додатних интерних правилника којма би се ближе одредили права, дужности и обавезе запослених	Формирање тима за израду правилника, Консултације о нацрту правилника, Усвајање и објављивање правилника	Начелници одјељења и шефови одсјека	6 мјесеци	Нема трошкова	Отклањање недостатака у обављању послова општинских одјељења и одсјека	Отпор запослених према увођењу нових правилника
5	Израда водича за грађане	Формирати радну групу за израду водича, Објављивање свих услуга које пружају општинске службе, Контакт телефони служби и друге информације од значаја за грађане	Радна група за израду водича	2017. година	200,00 КМ	Већа информисаност корисника услуга општинске управе	Нису препознати
6	Унаприједити транспарентност рада свих општинских одјељења и одсјека	Унапређење општинске интернет странице	Начелник општине, начелници одјељења, шефови одсјека	Неограничено	Нема трошкова	Упознавање јавности са радом општине	Нису препознати

<i>РБ</i>	Основна мјера	Опис активности	Носиоци активност и (задужења)	Временски план	Процена трошкова	Очекивани резултати	Потенцијални проблеми
7	Стручно усавршавање запослених	Похађање семинара, обука, едукација запослених	Начелници одјељења и шефови одсјека	Неограничено	7.000,00 КМ	Повећан ниво знања запослених у области радних задатака	Отпор запослених према увођењу новина у обављању послова и радних задатака